

II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 14ης Οκτωβρίου 1991

σχετικά με την υποχρέωση του εργοδότη να ενημερώνει τον εργαζόμενο για τους όρους που διέπουν τη σύμβαση ή τη σχέση εργασίας

(91/533/ΕΟΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 100,

την πρόταση της Επιτροπής⁽¹⁾,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁽²⁾,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽³⁾,

Εκτιμώντας:

ότι η ανάπτυξη, στα κράτη μέλη, νέων μορφών εργασίας προκάλεσε τον πολλαπλασιασμό των ειδών εργασιακών σχέσεων·

ότι, απέναντι στην ανάπτυξη αυτή, ορισμένα κράτη μέλη έκριναν απαραίτητο να προβλέψουν διατάξεις με στόχο την υπαγωγή των εργασιακών σχέσεων σε απαιτήσεις τύπου· ότι οι διατάξεις αυτές στοχεύουν στην καλύτερη προστασία των εργαζομένων απέναντι σε μια πιθανή ελλιπή γνώση των δικαιωμάτων τους και στην ύπαρξη μεγαλύτερης διαφάνειας στην αγορά εργασίας·

ότι οι νομοθεσίες των κρατών μελών στον τομέα αυτόν διαφέρουν σημαντικά σε βασικά στοιχεία όπως είναι η υποχρέωση εγγράφως των μισθωτών εργαζομένων για τα ουσιώδη στοιχεία της σύμβασης εργασίας ή της εργασιακής σχέσης·

ότι οι διαφορές στις νομοθεσίες των κρατών μελών είναι δυνατόν να έχουν άμεσες συνέπειες στη λειτουργία της κοινής αγοράς·

ότι το άρθρο 117 της συνθήκης προβλέπει ότι τα κράτη μέλη συμφωνούν για την ανάγκη να προαγάγουν τη βελτίωση των όρων διαβίωσης και εργασίας του εργατικού δυναμικού που επιτρέπει την εναρμόνισή τους με στόχο την πρόοδο·

ότι ο κοινοτικός χάρτης των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων των εργαζομένων, ο οποίος θεσπίσθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Στρασβούργου της 9ης Δεκεμβρίου 1989 από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων ένδεκα κρατών μελών, στο σημείο 9 διακηρύσσει ότι:

«Οι όροι εργασίας κάθε μισθωτού της Ευρωπαϊκής Κοινότητας θα πρέπει να καθορίζονται είτε με νόμο είτε με συλλογική σύμβαση είτε με σύμβαση εργασίας, σύμφωνα με τα ισχύοντα σε κάθε κράτος μέλος.»·

ότι θα πρέπει να καθιερωθεί σε κοινοτικό επίπεδο η γενική υποχρέωση βάσει της οποίας κάθε μισθωτός εργαζόμενος πρέπει να διαθέτει ένα έγγραφο που να περιέχει πληροφορίες για τα ουσιώδη στοιχεία της σύμβασης εργασίας ή της εργασιακής του σχέσης·

ότι, λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι σκόπιμο να διατηρηθεί μια ορισμένη ελαστικότητα στην εργασιακή σχέση, θα πρέπει να προβλεφθεί ότι τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρέσουν από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας ορισμένες περιορισμένες περιπτώσεις εργασιακών σχέσεων·

ότι η υποχρέωση πληροφόρησης μπορεί να πληρούται με γραπτή σύμβαση, με επιστολή πρόσληψης, με ένα ή περισσότερα έγγραφα ή, ελλείψει τέτοιων εγγράφων, με γραπτή δήλωση υπογεγραμμένη από τον εργοδότη·

ότι σε περίπτωση εκπατισμού του μισθωτού εργαζόμενου, πρέπει να εξασφαλίζεται ότι έχει πληροφορηθεί, εκτός από τα ουσιώδη στοιχεία της σύμβασης εργασίας ή της εργασιακής σχέσης, τα στοιχεία που συνδέονται με την απόστασή του·

(1) ΕΕ αριθ. C 24 της 31. 1. 1991, σ. 3.

(2) ΕΕ αριθ. C 240 της 16. 9. 1991, σ. 21.

(3) ΕΕ αριθ. C 159 της 17. 6. 1991, σ. 32.

ότι, για να εξασφαλίζεται η λήψη ενός εγγράφου από τους μισθωτούς εργαζόμενους, κάθε τροποποίηση των ουσιαδών στοιχείων της σύμβασης ή της εργασιακής σχέσης πρέπει να τους γνωστοποιείται γραπτώς·

ότι είναι αναγκαίο να εξασφαλίζουν τα κράτη μέλη στους εργαζόμενους τη δυνατότητα διεκδίκησης των δικαιωμάτων τους που προκύπτουν από την παρούσα οδηγία·

ότι τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία, ή εξασφαλίζουν ότι οι κοινωνικοί εταίροι καθορίζουν βάσει συμφωνίας τις αναγκαίες διατάξεις, ενώ τα κράτη μέλη οφείλουν να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να είναι ανά πάσα στιγμή σε θέση να εγγυηθούν τα επιβαλλόμενα από την παρούσα οδηγία αποτελέσματα,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε κάθε μισθωτό εργαζόμενο που έχει σύμβαση ή σχέση εργασίας, οριζόμενη από την ισχύουσα νομοθεσία ενός κράτους μέλους ή/και υπαγόμενη στην ισχύουσα νομοθεσία ενός κράτους μέλους.
2. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στους εργαζόμενους που έχουν σύμβαση ή σχέση εργασίας:
 - α) — της οποίας η συνολική διάρκεια δεν υπερβαίνει τον ένα μήνα ή/και
 - ο εβδομαδιαίος χρόνος απασχόλησης δεν υπερβαίνει τις 8 ώρες,
 - ή
 - β) που έχει χαρακτήρα περιστασιακής ή/και ιδιάζουσας εργασίας, με την προϋπόθεση ότι στις περιπτώσεις αυτές, την μη εφαρμογή δικαιολογούν αντικειμενικοί λόγοι.

Άρθρο 2

Υποχρέωση ενημέρωσης

1. Ο εργοδότης οφείλει να γνωστοποιεί στον μισθωτό εργαζόμενο στον οποίο εφαρμόζεται η παρούσα οδηγία, εφεξής καλούμενος «εργαζόμενος», τα ουσιαστά στοιχεία της σύμβασης ή της σχέσης εργασίας.
2. Η πληροφόρηση της παραγράφου 1 αναφέρεται κατ'ελάχιστον στα ακόλουθα στοιχεία:
 - α) τα στοιχεία ταυτότητας των μερών·
 - β) ο τόπος εργασίας· ελλείψει ορισμένου ή κύριου τόπου εργασίας, η αρχή ότι ο εργαζόμενος απασχολείται σε διάφορα σημεία, καθώς και η έδρα ή, ενδεχομένως, η κατοικία του εργοδότη·

- γ) i) η ονομασία, ο βαθμός, η φύση ή η κατηγορία της απασχόλησης του εργαζόμενου,
 - ή
 - ii) ο συνοπτικός χαρακτηρισμός ή περιγραφή της εργασίας·
 - δ) η ημερομηνία έναρξης της σύμβασης ή της σχέσης εργασίας·
 - ε) εάν πρόκειται για σύμβαση ή σχέση προσωρινής εργασίας, η προβλεπόμενη διάρκεια της σύμβασης ή της σχέσης εργασίας·
 - στ) η διάρκεια της άδειας μετ' αποδοχών την οποία δικαιούται ο εργαζόμενος ή, αν δεν είναι δυνατή η ένδειξη αυτή κατά τη στιγμή παροχής της πληροφορίας, οι λεπτομέρειες χορήγησης και προσδιορισμού της άδειας αυτής·
 - ζ) η διάρκεια των προθεσμιών καταγγελίας που πρέπει να τηρεί ο εργοδότης και ο εργαζόμενος σε περίπτωση λύσης της σύμβασης ή της σχέσης εργασίας ή, αν δεν είναι δυνατή η ένδειξη αυτή κατά τη στιγμή παροχής της πληροφορίας, τα περί καθορισμού αυτών των προθεσμιών καταγγελίας·
 - η) το αρχικό βασικό ποσό, τα άλλα συστατικά στοιχεία καθώς και η περιοδικότητα καταβολής της αμοιβής που δικαιούται ο εργαζόμενος·
 - θ) η διάρκεια της κανονικής ημερήσιας ή εβδομαδιαίας εργασίας του εργαζόμενου,
 - i) κατά περίπτωση:
 - i) η αναφορά των συλλογικών συμβάσεων ή/και συλλογικών συμφωνιών που ρυθμίζουν τους όρους εργασίας του εργαζόμενου ή
 - ii) εάν πρόκειται για συλλογικές συμβάσεις που έχουν συναφθεί εκτός επιχειρήσεως από ειδικά όργανα ίσης εκπροσώπησης, η μνεία του αρμόδιου οργάνου ίσης εκπροσώπησης στα πλαίσια του οποίου έχουν συναφθεί.
3. Η ενημέρωση για τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχεία στ), ζ), η) και θ) μπορεί, ενδεχομένως, να γίνεται και με παραπομπή στις νομοθετικές, κανονιστικές, διοικητικές ή καταστατικές διατάξεις ή στις συλλογικές συμβάσεις που ρυθμίζουν τα οικεία θέματα.

Άρθρο 3

Τρόποι ενημέρωσης

1. Η ενημέρωση για τα στοιχεία του άρθρου 2 παράγραφος 2 μπορεί να γίνεται με παράδοση στον εργαζόμενο, δύο μήνες το αργότερο μετά από την έναρξη της εργασίας του:
 - α) γραπτής σύμβασης εργασίας ή/και
 - β) επιστολής πρόσληψης ή/και
 - γ) ενός ή περισσότερων άλλων εγγράφων, εφόσον ένα από αυτά τα έγγραφα περιλαμβάνει τουλάχιστον όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχεία α), β), γ), δ), η) και θ).

2. Όταν κανένα από τα έγγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν παραδίδεται στον εργαζόμενο εντός της προβλεπόμενης στην εν λόγω παράγραφο προθεσμίας, ο εργοδότης οφείλει να παραδώσει στον εργαζόμενο, το αργότερο εντός δύο μηνών από την έναρξη της εργασίας του, γραπτή δήλωση που υπογράφεται από τον εργοδότη και περιέχει τουλάχιστον τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 2.

Εάν το ή τα έγγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιέχουν μέρος μόνο των απαιτούμενων στοιχείων, η γραπτή δήλωση που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου περιέχει τα υπόλοιπα στοιχεία.

3. Στην περίπτωση που η σύμβαση ή η σχέση εργασίας λήγει πριν από τη λήξη της προθεσμίας των δύο μηνών από την έναρξη της εργασίας του, η ενημέρωση του εργαζόμενου που προβλέπεται στο άρθρο 2 και στο παρόν άρθρο πρέπει να γίνεται το αργότερο κατά τη λήξη αυτής της προθεσμίας.

Άρθρο 4

Εκπατριζόμενος εργαζόμενος

1. Εάν ο εργαζόμενος πρέπει να ασκήσει την εργασία του σε ένα ή πολλά άλλα κράτη εκτός του κράτους μέλους στο οποίο τη νομοθεσία ή/και την πρακτική υπόκειται η σύμβαση ή η σχέση εργασίας, το ή τα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 3 πρέπει να βρίσκονται στην κατοχή του εργαζόμενου πριν την αναχώρησή του και πρέπει να περιέχουν τουλάχιστον τα εξής πρόσθετα στοιχεία:

- α) τη διάρκεια της εργασίας στο εξωτερικό·
 - β) το νόμισμα στο οποίο θα καταβάλλεται η αμοιβή·
 - γ) ενδεχομένως, τα πλεονεκτήματα, σε χρήμα ή σε είδος, που συνδέονται με τον εκπατρισμό·
 - δ) ενδεχομένως, τους όρους επαναπατριsmού του εργαζόμενου.
2. Η ενημέρωση για τα στοιχεία της παραγράφου 1 στοιχεία β) και γ) μπορεί, ενδεχομένως, να γίνεται και με παραπομπή στις νομοθετικές, κανονιστικές, διοικητικές ή καταστατικές διατάξεις, ή στις συλλογικές συμβάσεις που ρυθμίζουν τα οικεία θέματα.
3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται εάν η διάρκεια της εργασίας εκτός της χώρας, στην οποία η νομοθεσία ή/και την πρακτική υπόκειται η σύμβαση ή η σχέση εργασίας, δεν υπερβαίνει τον ένα μήνα.

Άρθρο 5

Μεταβολή των στοιχείων της σύμβασης ή της σχέσης εργασίας

1. Για κάθε μεταβολή των στοιχείων που προβλέπονται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 και στο άρθρο 4 παράγραφος 1, ο εργοδότης πρέπει να συντάσσει σχετικό έγγραφο και να το παραδίδει στον εργαζόμενο το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο ένα μήνα μετά τη χρονολογία που πραγματοποιείται η σχετική μεταβολή.
2. Το έγγραφο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν είναι υποχρεωτικό σε περίπτωση τροποποίησης των νομοθετικών, κανονιστικών, διοικητικών ή καταστατικών διατάξεων ή των συλλογικών συμβάσεων στις οποίες παραπέμπουν τα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 3, συμπλη-

ρωμένα, ενδεχομένως, κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 παράγραφος 1.

Άρθρο 6

Διατάξεις σχετικά με τη μορφή και το καθεστώς των αποδεικτικών στοιχείων της σύμβασης ή της σχέσης εργασίας καθώς και με τους διαδικαστικούς κανόνες

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές που αφορούν:

- τη μορφή της σύνθεσης ή της σχέσης εργασίας,
- το καθεστώς των αποδεικτικών στοιχείων της ύπαρξης και του περιεχομένου της σύμβασης ή της σχέσης εργασίας,
- τους διαδικαστικούς κανόνες που είναι εν προκειμένω εφαρμόσιμοι.

Άρθρο 7

Ευνοϊκότερες διατάξεις

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να εφαρμόζουν ή να θεσπίζουν νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις ευνοϊκότερες για τους εργαζόμενους, ή να ευνοούν ή να επιτρέπουν την εφαρμογή συμβατικών διατάξεων ευνοϊκότερων για τους εργαζόμενους.

Άρθρο 8

Υπεράσπιση των δικαιωμάτων

1. Τα κράτη μέλη εισάγουν στην εσωτερική τους έννομη τάξη τα αναγκαία μέτρα, προκειμένου να καταστεί δυνατό σε κάθε εργαζόμενο που θεωρεί ότι θίγεται από την μη τήρηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την παρούσα οδηγία να διεκδικεί τα δικαιώματά του διά της δικαστικής οδού, αφού, ενδεχομένως, προσφύγει σε άλλες αρμόδιες αρχές.
2. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η άσκηση των προσφυγών, που αναφέρονται στην παράγραφο 1, προϋποθέτει ότι ο εργαζόμενος θα θέσει σε υπερημερία τον εργοδότη και ότι ο εργοδότης δεν θα απαντήσει σε προθεσμία 15 ημερών από τη θέση σε υπερημερία.

Ωστόσο, η προηγούμενη θέση σε υπερημερία δεν απαιτείται στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 4 ούτε για τους εργαζόμενους που έχουν προσωρινή σύμβαση ή σχέση εργασίας ούτε για τους εργαζόμενους που δεν καλύπτονται από μία ή περισσότερες συλλογικές συμβάσεις που αφορούν τη σχέση εργασίας.

Άρθρο 9

Τελικές διατάξεις

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, ώστε να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 30 Ιουνίου 1993, ή εξασφαλίζουν, το αργότερο μέχρι την ημερομηνία αυτή, ότι οι κοινωνικοί εταίροι καθορίζουν με συμφωνία τις αναγκαίες διατάξεις, ενώ τα κράτη μέλη οφείλουν να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να είναι ανά πάσα

στιγμή σε θέση να εγγυηθούν τα επιβαλλόμενα από την παρούσα οδηγία αποτελέσματα.

Ενημερώνουν αμέσως σχετικά την Επιτροπή.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι, για σύμβαση ή σχέση εργασίας που υφίσταται κατά την έναρξη ισχύος των διατάξεων αυτών, ο εργοδότης παραδίδει στον εργαζόμενο κατόπιν αιτήσεώς του και εντός προθεσμίας δύο μηνών από την παραλαβή της σχετικής αιτήσεως, το ή τα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 3, συμπληρωμένα ενδεχομένως κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 παράγραφος 1.

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 1, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την αναφορά αυτή ορίζονται από τα κράτη μέλη.

4. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή για τα μέτρα που λαμβάνονται για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 10

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Λουξεμβούργο, 14 Οκτωβρίου 1991.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

B. de VRIES